



# SOLI DEO GLORIA



EVANGÉLIUMI, KÖZÉLETI FOLYÓIRAT

*Áldott ünnepeket kívánunk!*



*„Isten! kit a bölcs lángesze fel nem ér, / Csak titkon érző lelke ohajtva sejt:  
Léted világít, mint az égő / Nap, de szemünk bele nem tekinthet.”*

Berzsenyi Dániel így fogalmazta meg Fohász című versében a hit csodáját, ajándékát és egyben a korlátait is. Ez az evangéliumi folyóirat a közösségi életünk színterén igyekszik megjeleníteni ezt a csodát, ezt az ajándékot és természetesen a gyarló ember szép törekvéseit. Az ebben való osztozásra hívjuk a kedves olvasókat és a szerzőket egyaránt.

## ISTEN KÖZEL LÉP

**A** mikor toljuk a bevásárlókosarat, amikor felkapcsoljuk a fénysort és meggyújtjuk a gyertyákat, akkor Isten hol van? Amikor gőzölög még a bejgli, amikor felhangzik a *Mennyből az angyal*, amikor csörög az ajándék csomagolópapírja, akkor Isten hol van? Amikor kiürül a kocsonyás tányér, amikor visszatérnek a hétköznapiak, amikor a fehér karácsony helyett latyakos szürkeségben tapodunk, akkor Isten hol van?

Közeleg az ünnep, de vajon az ünnepben közeleg-e az Isten? Adventben és karácsonyban éppen az a csodálatos, hogy Isten a mennyei fényességéből a földi éjszakába érkezik, hogy velünk legyen a

sötétségben és ott világosságot gyújtson. A dicsőséges, szent és szeretetteljes Isten annyira közel lép a dicstelen, szentségtelen, háborgó, sebeket hordozó és okozó emberhez, hogy maga is emberré lesz, hogy a fájdalomkat, bukásunkat, céltevesztettségeinket magára vegye és a maga legdrágább ajándékait nekünk adja. Közel lép, hogy közel léphess, kezdet nyújt, hogy kezdet foghass, kitarja karját, hogy megölelhess, megszólít, hogy válaszolhass, keres, hogy megtalálhass, szeret, hogy szerethess. Ezt jelenti az Immánuel, hogy *Ő, az Isten velünk van.*

Hol van az Isten az ünnepben? Jézus Krisztus – aki üdvösségünkre született, aki a

megígért Fiú, aki az életünk szabadítója és forrása – keresi az embert, keres téged, hogy közel lépjön hozzád és együtt legyetek. Annyit készülünk mindenféle ünnepi találkozásra, vajon ennek az ünnepi találkozására szánunk-e időt, energiát, figyelmet? Ékesítsd hát fel a szívedet, takarítsd ki, ami nem kedves előtte, öltöztess ünnepi ruhába lelkedet és énekelj őszintén: *Ó jöjj, ó jöjj Üdvözítő!* Így lesz valódi ünnep ez az időszak, ha nem csak Ő lép közel hozzád, hanem te is felékesítve várod Őt és megtörténik a találkozás. Ezt kívánom minden kedves olvasónak!

*Korsós Tamás  
lelkipásztor*

## „ISTEN, AMIT MEGÍGÉRT, AZT TELJESÍTI”

**A** dvent megelőző napjaiban Marco Leeuw van Weenen, holland származású protestáns lelkipásztor volt a meghívott igehirdetője a dunavarsányi gyülekezet evangelizációs alkalmainak. Az egyhetes programsorozatban – egyebek mellett – volt szó a hűségéről és az engedelmességről Jeremiás próféta útmutatásai alapján. Ismerkedjünk meg közelebből is Marcoval, akit párjával együtt Magyarországra vezetett a gondviselés.

Marco Dunavarsányba a Tolna vármegyei Dombóvárról érkezett, ahol évek óta él feleségével. Magyarországra 1999-ben költöztek Hollandiából. Megismerkedésük elején felesége már arról beszélt, hogy úgy érzi, Isten őt misszionáriusnak hívta el. Így amikor a közös jövőjüket kezdték tervezni, Marco úgy érezte, a tanítás lesz az ő elhívása. Elkezd-

ték hát keresni a helyüket a világban; először egy afrikai misszió felé kacsingattak, de nászutuk során előbb Erdélybe érkeztek. Holland kapcsolataiknak köszönhetően a felsőbányai gyülekezettel kerültek közelebbi kapcsolatba. Hazaérkezésükkor fordított honvággyal küzdöttek, alig várták, hogy visszatérhessenek – immár szolgálókként Erdély-

be. Végül nem ott, hanem az anyaországban találtak saját gyülekezetet. Marco – elmondása szerint – a magyar nyelvvel könnyebben barátkozott meg, mint a mákos tésztával, amit egy holland ember gyomra „képtelen bevenni”.

25 év alatt jó néhány gyülekezetben megfordultak már. A dunavarsányi kapcsolat Korsós Tamás lelkipásztor révén ala-



kult, aki az evangelizációs sorozatra hívta meg Marcot városunkba. Elmondása szerint nem szeret sehova sem ugyanazzal a prédikációval érkezni, hanem külön készül minden alkalomra. (Korábbi előadásai egyébként fent vannak a [marko.reformatus.hu](http://marko.reformatus.hu) oldalon, ahol bárki visszahallgathatja azokat – a szerk.) Dunavarsányba Jeremiás próféta könyvével érkezett, azon belül is a Krisztusról szóló szakaszokkal.

Kérdésekre, hogy vajon mi jelent a mai ember számára a legnagyobb kihívást karácsonykor, Marco így válaszolt: „Sajnos mindenki le van terhelve sok mindennel. A háború gondolata is beférkőzött a minden-

napjainkba, és bár sokan ettől azt várták, hogy a Jóisten is előtérbe kerül majd, sajnos nem így lett. Isten annyira eltűnt a mindennapi életből, hogy sokan még csak nem is haragszanak rá a háborúk miatt.”

Marconak az a meggyőződése, hogy talán akkor tudjuk a legjobban megünnepelni a karácsonyt, ha önmagunkat abba a helyzetbe képzeljük, amibe akkor voltak az emberek, mielőtt Jézus megszületett volna, és amikor még csak az ígéretekéről tudtak. Ha ebben a várakozásban éljük meg advent heteit, akkor igazi ünnepként köszönhet ránk a karácsony. Amit pedig érdemes az ünnepből tovább vinni magunkkal az

újévre, az talán az a gondolat, hogy Isten hűséges önmagához. „Amit megígért, azt teljesíti. Lehet, hogy nem azonnal és nem úgy, ahogy mi gondoljuk, de előbb vagy utóbb be fogja teljesíteni. És ha ezt az ígéretet látjuk a karácsonykor megszülető kisgyermekben, Jézus Krisztusban, akkor megnyerjük azt a bizalmat, hogy amiről még Isten beszél a Bibliában, vagy amit szívesen ad a benne hívó embernek, az is be fog teljesülni még a mi életünkben. És ha van bizalom Isten iránt, akkor gerincesen tudunk szembenézni akár a legrosszabb helyzetekkel is az életünkben.”

*Dr. Szilvay Balázs*

# MIÉRT DOLGOZUNK?

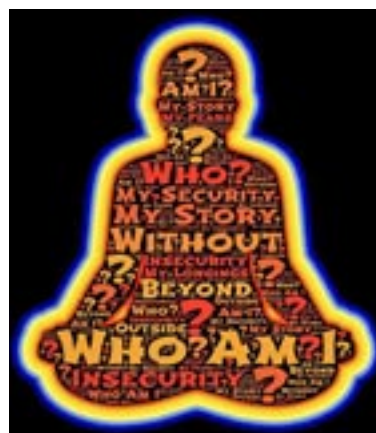
– Önismerettel a teljesebb munkavégzés felé –

**A** munkavégzés lényege nem a javak cseréje, nem anyagi ellenszolgáltatásért dolgozunk, vagy álmaink megvalósításáért, hanem ilyen módon járulunk hozzá Istennek tetsző, kreatív módon a teremtett világ fenntartásához. Ha a munkát elhívásnak tekintjük, azzal azt sugalljuk, hogy a munkáért élünk, vagyis személyiségünk, emberi mivoltunk szempontjából központi jelentősége van.” – írja Tom Nelson Munkára teremtve című könyvében.

Ha nem vagy vallásos, akkor is van munkád, választasz egy szakmát, tanulsz egy egyetemen, csinálod a napi dolgaidat. A másik oldalról, vallásos emberként is sokszor elkeseredsz, elbizonytalanodsz, motivációt vesztesz, elveszíted a célt, hogy miért is dolgozol. Nem gondolom, hogy az ideális munka megtalálása elintézhető annyival, hogy legyintve elmondjuk, könnyű azoknak, akiknek hivatás a munkájuk, nekem nem az. Azt sem hiszem, hogy irigykedve kellene azokra nézünk, akik azt mondják, számukra a hobbijuk a munkájuk. Szeretném tisztázni, a hobbinál nincs elvárás, lehet hibázni és nem kapok érte semmit, ezzel szemben a szakmai tevékenységet megrendelik, felelősséggel jár, teljesítmény és eredményelvárás van mögötte és van csereértéke. Mégis, aki ki tud teljesezni a szakmájában, hogyan csinálja? Hogyan lehet egy ember boldog a munkájában?

Önismerettel teljesebb életet élhetünk. Ha ismerjük személyiségünket és bele merünk nézni néha a fájdalmas görbe tükörbe is, akkor elgondolkodhatunk azon, jó helyen vagyunk-e azon a területen, ahol

tanulunk, dolgozunk. Megtudjuk-e fogalmazni motivációnkat? Ha csak öncélú a motivációnk, abban hamar kiegünk. A Jóisten társas lénynek teremtette az embert, fontos, nagyon fontos, hogy megtaláljuk a társas motivációnkat, mert szakmailag csak így lehet kiteljesedni. Tedd fel magadnak a



kérdést, mivel járulok hozzá a világhoz azzal a tevékenységgel, amit választok, és amiben meg tudom képességeimet mutatni? Ha így állunk hozzá a karrier-célunkhoz, hogy az egyéni és társas motivációnk is érvényesüljön, akkor sikeresek tudunk lenni. *„Ha elfogadjuk, hogy Isten terve szerint mi is hozzájárulhatunk a teremtett világ gazdagságához, komolyabban vesszük majd azt a kérdést is, hogy mire szól elhívásunk, és hol kell dolgoz-*

*nunk.*”- folytatódnak a gondolatok a könyvben. Ha tiszta az istenhitünk, egyrészt nem engedjük, hogy a munka a bálványunk legyen, ugyanakkor azt is el tudjuk fogadni, hogy bűnös világunkban a munka vegyes összetételű: egyszerre átok és ajándék, frusztrál és lelkesít bennünket. Ahogy Kálvin János tanította: „nincs önismeret istenismeret nélkül és nincs istenismeret, emberismeret nélkül”. Ahhoz, hogy meg tudjuk fogalmazni céljainkat, elhívásunkat és azt feltegyük egy térképre, előbb önmagunkat kell elhelyeznünk azon. Te tudod, milyen képességeid vannak, melyek a vakfoltjaid, mi okoz nehézséget az életedben? Tudod, mi az a szakmai identitás, amelyet ajándékként kaptál a Jóistentől? Te a helyeden vagy a szakmádban?

A Jóisten azt szeretné, ha őt jól ismerő, magukkal és világgal békében élő gyermekei lennénk, akik az Ő országáért dolgoznak. Nem szégyen cipészként, orvosként, vállalkozóként Őt dicsérni és Vele járni, vele dolgozni. De ezt akkor tudjuk megtenni, ha jól vagyunk önmagunkkal.

*Szilvia Gabriella*

## PETŐFI 200

**AZ** „Október a Reformáció hónapja” országos ünnepségsorozat helyi rendezvényeként a Soli Deo Gloria Közösség kezdeményezésére és vendéglátásával, valamint az Árpád Fejedelem Általános Iskola tanárainak és tanulóinak szolgálatával teltházassal, lelkes közönség örömeire idén is megszervezésre került a dunavarsányi ünnepség. Annak érdekében, hogy e szép alkalom – leg- alábbis az esemény tartalmát illetően – a szélesebb érdeklődői körnek is örömteljes épülést jelentsen, az alábbiakban az előadás forgatókönyvét közöljük. (A szerk.)



Szabó Luca: A költő visszatér dal

Szignál: Tavaszi szél vizet áraszt videó

Színpadkép: Szendrey Júlia egy régi fadoboz előtt álldogál, szorongatja, majd leül egy régi karosszékre és kinyitja. Tele van levéllel, naplótöredékekkel.

Júlia: Sándor! Te a nép költője vagy. Nem a származásod tett azzá, sem az irodalomtörténetírók osztályozása, de még csak nem is az, hogy a nép nyelvén szólaltál meg. Téged maga a nép zárt a szívébe, ahogyan én is. Verseid mellett a legna-

gyobb harcos voltál és leszel, kit ez a csodálatos ország adott a világnak. Oh Sándor! Csak még egyszer utoljára beszélhetnék Veled, elmondanám, térj vissza hozzám.

Szignál

Színpadkép: Füstgép, beszél Petőfi, úgy tesz, mintha megsimogatná Júlia haját, majd megáll középen. Miközben Petőfi beszél, a háttérben a kivetítőn megjelennek képek.

„1823. január elsején születtem egy ágostai hitvallású

evangélikus családban. Születési helyem bizonytalan, hol Kiskőrösre, hol Szabadszállásra, hol Dunavecseré, hol Fél-egyházára tekintettem szülőföldemként. Kereszttségem felvételére Kiskőrösön került sor. Édesapám Petrovics István, szlovák származású mészáros ember, aki kocsmát is üzemeltetett. A Petrovics család eredetileg nemesi származású volt, ezt igyekeztem figyelmen kívül hagyni, hiszen én a néppel azonosítottam magam. Édesanyám, Hruz Mária szlovák származású volt, ő asszonykorában tért át a magyar nyelv használatára. Öcsém, István, igazi áldott jó testvérem volt.”

Vers: István Öcsémhez

„Kecskeméten majd Szentlőrincen folytatott tanulóéveim nagy hatással voltak reám. Aszód! Drága Aszód, első szerelmem és csodálatos tanulmányaim színtere, oly sokat köszönhetek neked. Koren István tanár úr, Te mutattál nekem utat, mindig hálával gondolok reád.”

Filmbejátszás: Aszód és első ismert verse: a Búcsúzás



Színpadkép: Petőfi kísétál, újra Júlia a középpontban! Hangoosan felolvass egy részletet a Selmeczi évekről. Közben kivetítés.

„Az aszódi kitűnő bizonyítványom mit sem ért. Egy tanár, ki oly nagyon gyűlölte a magyart, elvette minden kedvem a tanulástól. De szomorúságomban megtaláltam szerelmemet, a színészetet. Buzgón látogattam a német színészek előadásait. Kimaradoztam, és ebből baj lett. Ez a pánszláv pedellus megbuktatott magyar történelemből, atyám, kinek nehézsre váltott sorsa minden apanázst megtagadott tőlem. Színész akarok lenni!”

Szignál

<https://www.youtube.com/watch?v=54eFAgbLtnM>

Vers: Színészdal

Füstgép: Júlia emlékezik: Oh, Sándor, micsoda hányatatott évek voltak ezek: statisztaként a Nemzeti Színházban, majd Ostiasszonyfán, végül azok a durva bakancsos katonai évek Sopronban...

Színpadkép: tánc a reformkori évekből (3 pár) - Palotás

<https://www.youtube.com/watch?v=b5qAWYSZhVQ>

Színpadkép: Petőfi újra beszél: végig háttér kivetítéssel

„Pápán szerettem a református főiskolát, ám szűkösségemben, útkeresésemben hajtott a vérem. Pozsonyba majd Ozorára mentem, de utam visszavezetett Pápára. Ebben a városban született meg Petőfi. Ugyanis 1842. november 8-án itt írtam alá a Hazámban című versemet ezen a néven. Örök barátságot kötöttem Orlay Petrich Somával, és itt ért a legnagyobb örömöm 1842-ben az Athenaeumban megjelent művem, melynek címe: A borozó. A hamar jött népszerűség rosszakarókat is teremtett, elbukott Zöld Marci népszínművem. Átkozott Honverőben gyűlt gyülevész had! A nélkülözés és vágyam, hogy egyszer



csak láthassam a tengert, arra ösztönzött, hogy újra beálljak színésznak.”

Vers: Egy telem Debrecenben

Színpadkép: Újra Júlia szorongatja a naplót.

„Gyalog jöttél fel a fővárosba, ahol barátod, Vörösmarty szerzett neked munkát a Pesti Divatlapnál Vahot Imre mellett. Ekkor kezdted el járni a Pilvaxba, ahol nagy dolgok készültek elő. Termékeny év volt számodra 1844. és 1845. A helység kalapácsa, a János vitéz, a

Cipruslombok Etelka sírjáról, a Szerelem gyöngyei és Verseinek gyűjteménye is készen volt már. Ekkor érkezett el csodálatos találkozásunk éve.”

Zene: Szabó Luca cselló + füst, Petőfi beszélgetés

Júliával tácolt érintés nélkül. Majd emlékeznek:

„Drága Juliskám! Soha nem feledem 1846. szeptember 8-át, mikor megpillantottalak a bálon, más világ köszöntött reám, a csodák országa volt ez, ahol nem létezett más, mint Te és én.”

Júlia:

„Kiállásod, a szemedben lobogó tűz teljesen megbabonázott. Szüleim akarata ellenére Veled akartam lenni örökkön örökké” Sohasem akartam másé lenni, még akkor sem, amikor Te azt hitted Debrecenben. Csodálatos nap volt 1847. szeptember 8., amikor feleségül vettél.”

Vers: Szeptember végén

Színpadkép: Júlia újra beleméz a faládikába. Elővesz egy levelet. Felkacag! Barátságod



Arany Jánossal legendás. Mi csodás sorok... (felolvassa!!)

Petőfi: „Írjon Ön nekem, ha nem fogja restelni; írjon magáról, akármit, mindent, hány éves, nőtlen-e vagy házas, szőke-e vagy barna, magos-e vagy alacsony ... minden érdekelni fog. Isten Önnel. Őszinte barátja: Petőfi Sándor”

Arany: „Iskolai pályám derekáról ábrándim színész-csoporthoz vezettek, melynek művészete, mint nyakon öntés gyes vízzel, akárkit is kiábrán-

dított volna. (...) De jól tettem, hogy kiléptem. Használtam általa az irodalomnak, használtam magamnak. Az irodalomnak, mert Önt egy oly szép vers írására ösztönöztem; magamnak, mert Ön, kit annyira tisztetek, baráti jobbát nyújtá felém. Isten áldja meg Önt mindenikért. Arany János (1847. február 10.)”

Színpadkép: füst

Ének: Füstbe ment terv

Júlia olvas: „Elérkezett 1848

tavasza, Te dicsőséges Isten, micsoda év volt!”

Filmbejátszás: Mácsai Pál: Dicsőséges nagyurak  
<https://www.youtube.com/watch?v=5UxjWISWslg>

Újra Júlia: „Te voltál a csillag március idusának egén. Vezérnek születted, forradalmárnak, aki a radikális forradalom híveként mindent megtett hazájáért.” - Petőfi beszél és elszavalja a Nemzeti Dalt.

Júlia folytatja: „Ekkor voltál népszerűséged csúcspontján.”



## SOLI DEO GLORIA I



De nem volt elég. Te republikánus nézeteidnek megfelelően többet akartál. Nem szeretted a királyokat, elveidhez hű maradtál. Hevesebben akartad a változásokat, de csalódnod kellett újra. Ekkor írtad meg utolsó nagyobb elbeszélő költeményedet, Az apostolt. Most már látom, hibáztam, folyamatos szereplésre sarkalltalak, néhány barátot emiatt elveszítettél, már bánom, hogy nem hagytalak nyugton.

Színpadkép: Füst, katonák masíroznak be  
<https://www.youtube.com/watch?v=VT9KO9W5JiE>

Színpadkép: Júlia visszaemlékezik: Sándor, milyen boldogok is voltunk, amikor december 15-én megszületett Zoltán. Te Debrecenben voltál Bem tábornokkal, kit édesapádként tiszteltél. Klapka szerintem csak féltékeny volt rád, azért piszkált, de Te nem hagytad magad! Sajnos szabadságharcunk balszerencsés fordulatot vett. A cár döntött, és mi már nem hittünk a győzelemben, de Te kitartottál. Mondd, drága Sándorom, mi történt Segesvárnál? Azt mondják, nyomtalanul tűntél el, de ez hazugság. Ott élsz Te minden magyar ember szívében, hisz aki ennyire szerette a szabadságot és

ennyire küzdött érte, a legigazabb emberek közé tartozik, hiszen a legtisztább, legnemesebb szenvedély a hazafiasság.

Búcsúzás: Petőfi most tényleg megsimogatja Júlia haját, rámosolyog és eltűnik a füstben.

Finálé – Zárókép: minden szereplő a színpadon, megfogva egymás kezét, közösen eléneklik Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem... című versét Szabó Luca kíséretével.

*A műsort összeállította,  
betanította:  
Szóke Imre, Csehné Kiss Éva  
és Gárdonyi Adrienn*

# A CSERKÉSZET ÉS A KERESZTYÉNSÉG KAPCSOLATA PROTESTÁNS SZEMMEL

**A** magyar cserkészlet 110 éves évfordulója alkalmából a Mathias Corvinus Collegium, illetve az annak keretein belül működő Ifjúságkutató Intézet gondozásában, *Egy jobb világért – 110 éves a magyar cserkészlet című tanulmánykötet jelent meg a napokban. Alábbiakban a Magyar Cserkészszövetség ICHTHÜSZ/Protestáns Közösségének vezetője hozzájárulását e kötethez közöljük kisebb változtatásokkal. (A szerk.)*

## Jézus Krisztus és az egyház viszonyulása a gyermekekhez

- A világ megváltása – bár isteni, de mégiscsak – egy gyermek csodálatos fogantatásával és természetesen születésével kezdődik. Markánsan és egyszerűen ezt olvassuk: „Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus a Dávid városában. A jel pedig ez lesz számotokra: találtak egy kisgyermeket, aki bepólyálva fekszik a jászolban” (Lk 2,11–12). És erről a gyermekről még azt a híradást is halljuk, hogy 12 éves korában nyilvánvalóvá lett, hogy inkább kötődik az Atya házához, mint a szüleihez (Lk 2,41–52) még akkor is, ha hozzájuk visszatért, és – hasonlóan a többi gyermekhez – „gyarapodott bölcsességben, testben, Isten és emberek előtt való kedvességben”.
- **Konkrét hivatkozások nélkül említem azt a tényt, hogy abban a korban, amikor a csecsemő és gyermekhalandóság majdhogynem minden családban jelen volt, Jézus gyógyításai, sőt életet visszaadó ereje sokszor aggódó szülőknek jelentettek örömet és megnyugvást, mert egészségben kapták vissza gyermekeiket.**
- Amikor a tanítványok önmaguk között hatalmi vitába keveredtek, akkor Jézus egyszerűen így

korrigálta őket: „És kézenfogva egy kisgyermeket közéjük állított, átölelte, majd ezt mondta nekik: »Aki az ilyen kisgyermek közül egyet is befogad az én nevemért, az engem fogad be; és aki engem befogad, az nem engem fogad be, hanem azt, aki engem elküldött«” (Mk 9:36–37). Ugye, ennél nagyobb megtiszteltetés egy gyermeket nem érhet, és Jézusig nem is ért.

- A gyermekek társadalmi megítélésének és Jézus idevonatkozó forradalmi átértékelésének legszebb példája az, amikor a tanítványok magától értetődő módon igyekeztek az anyákat megakadályozni abban, hogy gyermekeiket Jézushoz vigyék. Ő pedig ezt mondta: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa. Bizony mondom nektek: aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint egy kisgyermek, semmiképpen nem megy be abba” (Lk 18,16–17).

Az ősegyház nyilvánvalóan – az első időkben különösen is – az üldöztetések terhe alatt roskadozva vagy éppen a hitigazságok megértésével, megfogalmazásával és propagálásával törődve, majd a metropoliák regionális rivalizálásával elfoglalva vagy a konstantinusi kor kihívásaival szembesül-

ve bizonyára elsődlegesen nem a gyermekek társadalmi felemelkedését tűzte zászlajára. Mindazonáltal azért tu dunk már a középkor kezdetétől a szerzetesi iskolákról, árvaházakról és olyan ispotályokról, ahol gyermekek is gyógyulást remélhettek.

Ez utóbbi folyamatban, illetve jelenségben, nevezetesen a gyermekek iskoláztatásában radikális haladást hozott a reformáció, amelyben a kegyességnek, hitgyakorlatnak szerves feltétele volt a bibliaolvasás. Jó protestáns keresztyének tudni kellett olvasni ahhoz, hogy az evangélium örömeiben és a törvény fegyelmezett-ségében tudja életét Isten dicsőségére megélni. Reményik Sándor évszázadokkal később is hitvallást tesz amellet, hogy a templom és az iskola együtt tölti be isteni küldetését: „Ne hagyjátok a templomot, / A templomot s az iskolát!” Ehhez még hozzátehetjük, hogy a protestáns templom funkciója, liturgiája erősen a zsinagógai hagyományban gyökerezik, tehát nagy részben a templomban is „tanítás” folyik. A felnőtt taníthatóságának azonban feltétele a gyermekek alapképzése. Ezért elválaszthatatlan a kettő egymástól.

Mindezt akkor is fontosnak tartom hangsúlyozni, ha a 19. századig a gyermekekkel való

egyházi foglalkozás általában ki-  
merült a templom és a lelkipász-  
tor, valamint az iskola és a tanító  
szolgálatában. Ugyanakkor ezt a  
krisztusi parancsból következő  
gyermekkel törődést nem lehet  
eléggé értékelni. Azt pedig csak  
érdekességképpen jelzem, hogy a  
16–19. századi egyházi tanítói  
szolgálat fő célja nagyon is ha-  
sonlított Lord Baden Powell 20.  
századi cserkészéltűzéséhez,  
nevezetesen, hogy felelős, tudatos  
és boldog polgárokat neveljen.

### **Keresztyén társadalmi mozgalmak/szervezetek és a cserkészet**

A 19. század tudományos,  
technikai, ipari és társadalmi fej-  
lődésének fény és főleg árnyolda-  
lai táptalajul szolgáltak az önkén-  
tes társadalmi szerveződéseknek  
a fejlett országokban, és ezek kö-  
zött markánsan jelentek meg  
azok, amelyek krisztusi alapra  
épültek. Mindazonáltal – bizo-  
nyára a szabad, gyors és módsze-  
reikben változatos – tevékenységük  
érdekében bár egyházaiktól  
nem szakadtak el, de azoktól füg-  
getlenül, azokkal olykor szoros  
együttműködésben folytatták  
tevékenységüket. Ez a jelenség  
elsősorban angolszász protestáns  
körökben volt nagyon is életsze-  
rű. A felekezeti határokat erősen  
feszegette, sőt áthágva egyben  
alapjául szolgáltak a későbbi  
egyházi ökumenének is. Elsők  
között említhetjük a Vasárnapi  
Iskolai Szövetség létrejöttét,  
amely a gyermekevangelizációt  
tűzte ki céljául, aztán a Keresz-  
tyén Diákok Világszövetségét,  
amely 1904-től Magyarországon  
is működött, immáron a vasárna-  
pi iskolával együtt. Ezeknél talán

még nagyobb jelentőséggel bír a  
YMCA (Young Men's Christian  
Association) és a YWCA (Young  
Women's Christian Association)  
létrejötte a 19. század közepén,  
amelynek magyar tagozata már  
1883-ban megjelent Budapesten,  
Keresztyén Ifjúsági Egyesület  
néven, és az ifjúság szellemi, gon-  
dolkodásbeli és testi egészségét  
tűzte ki céljául az eredeti angol-  
szász mintára. A KIE nemzetkö-  
zi anyaservezetének 1855-ös pá-  
rizsi nagygyűlésén hangzott el az  
a jelszó, mely szerint ez a moz-  
galom az ifjakért és az ifjak által  
van. Később erős társadalmi kri-  
tikai karakterrel ebből nőtte ki  
magát a Soli Deo Gloria diák-  
szövetség. Nem utolsósorban  
említem a Pro Christo Diákszö-  
vetséget, amelynek profilja a szo-  
ciográfia, falukutatás volt.

Nem nehéz elfogadni, hogy a  
felsorolt gyermek és ifjúsági szer-  
vezetek tematikájuk okán kivétel  
nélkül lehettek és legtöbbször  
lettek is az alakuló és erősödő  
cserkészmozgalom szövetségese-  
ivé: a gyermek és ifjúsági evange-  
lizáció, a falukutatás, a testilelki  
egészség, a társadalmat jobbító  
szándék, a korosztályi szolidaritás,  
a közös társadalmi szolgálat  
stb. mentén.

Mégis elmondhatjuk, hogy a  
legsorosabb kapcsolat – egy da-  
rabilig intézményes, szervezeti egy-  
beesés – a magyar cserkészlet és a  
magyarországi Keresztyén Ifjúsági  
Egyesület között valósult meg a  
20. század első évtizedétől kezdő-  
dően 1912-ig. A szoros együtt-  
működés, legalábbis a protestáns  
cserkészetet illetően, egészen a be-  
szüntetésükig – 1948 és 1950 –  
tartott. Ez annál is inkább igaz,  
mert a század elején a magyar

KIEsek, Szilassy Aladár és Me-  
gyercsy Béla éppen a YMCA-nél  
tett londoni látogatásuk kapcsán  
találkoztak először a cserkészzel.  
Tehát a YMCA/KIE és a cserké-  
szet már a közös hazájukban –  
Angliában – egymásra talált.

### **A magyar cserkészlet a fogantatástól az újjáalakulásig**

A történet még mindig nem a  
születéssel folytatódik, hanem  
néhány megjegyzést szükséges  
tenni az „embriotikus” állapotról.  
Merthogy számos momentum  
ebben a kategóriában vitathatat-  
lanul úgy jelenik meg, mint ami  
a később kibontakozó cserkész-  
mozgalomnak közvetlen előzmé-  
nye. Viták mégis voltak erről  
éppen azért, mert ezeknek a kvázi  
szilánkos jelenségeknek nem  
mindegyike egyformán tekinthe-  
tő a cserkészlet magyarországi lét-  
rejöttének előfutáraként. Persze  
helyénvaló, hogyha a viták kiéle-  
zése helyett – éppen a cserkés-  
testvériség jegyében – egyrészt  
törekszünk az objektivitásra,  
másképp rivalizálásmentesen  
tartjuk számon, hogy ez is, az is  
hozzájárult a későbbi sikertörté-  
nehez. Néhány példa ezekre: dr.  
Szilassy Aladár már 1907-ben,  
majd 1909-ben a KIE égisze  
alatt, de a cserkészlet ismerve-  
i szerint szervezett tábort alsópéli  
birtokán, ahol együtt ülték körül  
a tábortüzet a pesti nagy és kis-  
polgárok gyermekei, valamint a  
falusi arisztokraták és jobbágyaik  
gyermekei. Králik László, nagy-  
becskereki piarista tanár iskolájá-  
nak 1910-es értesítőjében részle-  
tesen ismerteti BiPi műve alapján  
a cserkészetet. Ennek okán fele-  
kezeti hovatartozástól függetle-  
nül minden magyar cserkész a

legnagyobb tisztelettel gondolhat Králik Lászlóra, aki megalkotta a „cserkész”, „cserkészet” kifejezéseket. De hasonló objektivitással kell elismerni, hogy „dr. Szilassy Aladár református orvos 1910-ben szintén lefordítja BiPi könyvének egyharmadát, és Megyercsy Béla református lelkésszel elsőként megalakítja az 1. sz. BRIE cserkészcsapatot”. Az R betű helyén, bár itt reformátust jelent, később, amikor bizonyos ellenvetések eloszlottak, a K betű szerepel, hiszen a budapesti KIE állt a csapatszervezés mögött. Az is köztudott, hogy Kánitz István, a II. kerületi katolikus főgimnázium 17 éves diákja ugyanebben az évben terjesztette a cserkészegyenruhát és a cserkészszeméket iskolájában. Az is tényszerű, hogy sokféle szervezet érezte fontosnak, hogy az ifjúságot a szabadba vigye, és a természetet így velük megismertesse, megszerettesse. Ezek között említendő a *Zászlónk* című ifjúsági folyóirat és az *Órszem* mozgalom. Úgy gondolom, a csapatalapítás objektíve kiemelkedik a sorból, a többi esetében pedig mindenki szabadon súlyozhat.



Szilassy Aladár és Megyercsy Béla

Az első csapat megalakulása után a „dicsőséget a KIE már a kezdetektől nagy büszkeséggel igényelte magának”. Az sem vitás, hogy a cserkészlet iránti érdeklődések hamar az 1. számú csapat felé fordultak, ahol a KIE vasárnapi iskolájában önkénteskedő, evangéliumi lelkületű Papp Gyula jogász vált a legalkalmasabbá, hogy az immáron születendő csapatokat egy országos szövetségbe egyesítse. Ez 1912. december 28-án történt meg formálisan, nyilván nem véletlenül a Kálvin téri református egyházközség gyülekezeti termében, addig sosem látott ökumenikus közösségben: Papp Gyula református jogász, Megyercsy Béla református lelkész, Izsóf Alajos katolikus pap/főszerkesztő, Sík Sándor piarista pap/tanár, Bilkei Papp István református teológiai professzor és mások részvételével. Azon túlmenően, hogy a jelenlévők egyetértettek a KIE-ből sugárzó evangéliumi elkötelezettséggel, a szintén inkább protestáns gyökerű nemzeti felelősségtudattal, ehhez a krisztusi hitnek az a mélysége is kellett, amelyből az akkori egyházakat megszegyenítő bizalom fakadt egymás iránt. Nem túlzás – bár furcsa játék a szavakkal – azt mondani, hogy a cserkészlet úttörője lett a későbbi ökumenikus mozgalomnak hazánkban még akkor is, ha az ökumené megélése mind a mai napig nem kis feladatot jelent.

Ehhez a tíz éven keresztül szövetségi elnöki tisztelet betöltő Papp Gyulától idézek, aki Verzár Erik, debreceni református hadnagyról írja a következőket: „A nyarat Gráczban töltötte, ugyan-

ott nyaralt Köhler Ferencz is, a Pesti Szent Imre Kollégium akkori prefektusa. Mindketten megismerkedtek itt a cserkészlettel az ottani Szent György cserkészcsapat munkája révén. [...]



Papp Gyula, az MCSSZ első elnöke

Nem tudom, mit végeztek és mit végeznek azóta. Egy dolog azonban bizonyos, és ez az, hogy egy katolikus és egy református magyart cserkésztestvériségben egybeforrasztottak példaadásukkal. Köszönet érte ismeretlenül is!” A korukat megelőző ökumenikus nyitottságra még példaként kell említenünk Papp Gyula és Izsóf Alajos személyes barátságát, amelyről az előbbi így ír: „mindjárt olyan igaz őszinteséggel engedett a tárgyra térni, és olyan tárgyilagos igazságszeretettel ismerte fel a közös munka szükségességét, hogy majdnem egész éjszakánk a részletek tisztázásával telt el, mert azt, hogy a nagy kérdésében a cserkészletnek teljesen egyetértünk, már az első percekben megláttuk.”

Az ökumenicitást helyénvaló még két hivatkozással jellemez-

nem. Amikor Papp Gyula több mint tízéves elnöki szolgálatát átadta Witz Bélának, a bazilika későbbi plébánosának, az új elnök így búcsúzott elődjétől:

„Első kötelességemnek azt érzem, hogy kifejezést adjak egy régóta bennem élő érzésnek, mely ha eddig kifejezésre nem jutott, egyedüli oka dr. Papp Gyula egyénisége, mely nem tűrte volna, hogy róla dicséretet zengjenek. De most [...], ha kellemetlenül is érinti, de a legnagyobb elismerésnek, hálnak és köszönetnek a zászlóját hajtom meg előtte, mert a magyar cserkészlet sem mértéktel, sem számmal nem értékelheti azt, amit dr. Papp Gyula a cserkészletért tett, dolgozott és áldozott. Papp Gyula alkotásai nem egyszerű emberre vallanak, de egy talpig cserkészre, s ő az is volt: cserkészlélek a legjavából!« Szavai annál értékesebbek számomra, mert a katolikus pap szólt ezekkel a szavakkal a református munkatárs munkájáról.”

Ez az ökumenikus légkör úgy tűnik, tíz éven keresztül tartott, túlélte a kommünt, a szövetség széttöredezését és újjáalakulását, és „1920 októberében az egész magyar cserkészlet meghajtotta zászlaját az ország első számú cserkészcsapata, a BKIE cserkészei előtt, a megalakulásuk tizedik évfordulója alkalmából a Vérmezőn tartott felvonuláson, amelyen Horthy Miklós is részt vett”.

Ezekkel a felemelő tényekkel együtt sajnos igaznak látszik az, hogy körülbelül a tízéves évforduló napjaira nagy általánosságban a protestánsok bizonyos kényelmetlenséget éreztek a cserkészletben a szö-

vetségen belül, amelynek orvoslására létrehozták az ICHTHÜSZ Közösséget Karácsony Sándor evangéliumi lelkű filozófus, egyetemi tanár vezetésével. Ez a munkaközösség nem annyira a protestáns többségű csapatokat tekintette munkaterületének, mint sokkal inkább azokat a cserkészeket, akik szekuláris vagy katolikus jellegű csapatban kisebbségként éltek. Az ICHTHÜSZ szolgálatában benne volt az a kritikai elem, amely tulajdonképpen a 16. századi reformáció eminens hagyatéka, nevezetesen, hogy intenzív vallásgyakorlat közepette is lehet deficites a Krisztushit. Központi üzenete tehát az volt, hogy „Jézus Krisztus a cserkészletnek is Ura”. Az a tény, hogy Karácsony Sándor 1923-tól társelnöke lett a Magyar Cserkészszövetségnek, sajnos sokkal inkább azt jelzi, hogy a korábbi spontán ökumené immáron tudatos, megfontolt odafigyelést igényelt.

Nem melleleg megjegyzendő ebben a feladatban, hogy a '30-as évek elején szintén valamiféle hiányérzet hívta életre a Táborkereszt mozgalmat a katolikus cserkészek számára. És immáron megint pozitíve tudom lekerékíteni a történeteket, nevezetesen, hogy a két közösség mentette meg a Magyar Cserkészszövetség egységét, szemben sok ország cserkészletével, amely felekezeti-leg szegregált.

Nem vitás, hogy az evangéliumi karakter immáron nyíltan is egyfajta radikális alternatíváját jelentette az egyszerűen vallásrökölcsi minősítésnek. Úgy gondolom, hogy a protestánsok ezzel nem kívántak senkit irritálni, de

ez nem jelenti azt, hogy sokan nem tekintették ezt irritatívnak a spirituális hübrisz kategóriájában. Ugyanakkor egy másik aspektust is fölerősített az ICHTÜSZ mozgalom, nevezetesen a népi-nemzeti plebejus hagyományokat, azok kutatását, a néprajzot támogató falukutatásokat, el egészen az ókori ásatásokban való részvételig. És itt ismét elmosódik a felekezeti, spirituális hangsúlybéli eltolódás, amelynek sok áldott következménye azzal a szimbolikus és egyben ikonikus eseménnyel is kifejezhető, amelyben cserkészes körülmények között együtt végez szociológiai, szociográfiai kutatásokat a piarista diák, Boldizsár Iván a sárospataki református professzorral, Szabó Zoltánnal. Megítélésem szerint az 1925 és 1945 közötti időszaknak a kezdeti békessége után, a háborús militarista, revizionista kísérletek – még később a nyilasok támadásai – közepette a cserkészhelytállás sokkal inkább függött az emberi jellemtől, mint a felekezeti hovatartozástól. Az 1946–1948 közötti időszak igen csak verejtékes éveit is sokféleképpen lehet megítélni. Az azonban nem vitás, hogy a számunkra tekintélyt parancsoló két személy, Sík Sándor és Karácsony Sándor vállt vállhoz vetve igyekezett jobbra balra tompítani a feszültségeket, és keresni azt a kompromisszumot, amelyben a cserkészlet tovább élhet. 1946 őszén az Assisi Szent Ferenc elneve zésű katolikus munkaközösség gyűlésén Karácsony Sándor és Sík Sándor hozzájárulását Gergely Jenő klasszikus művében így foglalja össze: „Az összejövétel hangulati egyensúlyát Sík Sándor

szavai és Karácsony Sándor üdvözlő szavai állították helyre.” Aki kompromisszumot keres, azt előbb utóbb a megalkuvás vádja is utoléri. Így volt ez Karácsony Sándorral is, aki annyira volt „megalkuvó” 1946 és 1948 között, hogy „az egyetemről nyugdíjazták, és irodalmi munkálkodását is lehetetlenné tették”. 1950. március 28-án lezavarták katedrájáról, és augusztus elsején hatállyal nyugdíjazták. 1952. február 23-án hunyt el, szívbénulás, szívizomelfajulás és agyvérzés következtében. 61 éves korában bekövetkezett halálához bizonyára hozzájárult a magyar kollektív lelkeség és a magyar cserkészlet megmentése iránti heroikus, de Don Quijotei harca.

Protestáns részről nem tudunk fölmutatni látványos, markáns, kézzelfogható és tevőleges földalatti cserkészmozgalmat, de két nagyon is kézzelfogható, halálos áldozatot is követelő úgynevezett KIE pert igen. Az egyik 1951-ben volt, a másik 1967-ben, amelyek során mintegy 10-10 vezető ült a vádlottak padján, s közülük a többség egyben cserkészvezető is volt. Ez is bizonyítja, hogy a Keresztyén Ifjúsági Egyesület és a cserkészlet általában, azon belül a protestáns cserkészlet konkrétan embriotikus állapotában, gyermekkorában, fénykorában és üldözéses agóniájában egy – krisztusi – lélekkel, kéz a kézben járt.

### Az újraindult cserkészlet

El kell ismerni, hogy protestáns körökben a felszíni érzékelés szintjén mintha nem lett volna olyan lelkes érdeklődés a cserkészlet újraindulása iránt, mint

katolikus körökben. Ebből azonban nem volna helyes azt a következtetést levonni, hogy a cserkészlet, mint olyan iránt lett érdektelen a protestáns egyházi vezetés és világi értelmiség. De az kimondható és kimondandó, hogy a hitét az egyházban is meg élő ember – akár valamikori cserkész – hamar elbizonytalanodott a rendszerváltás „cserkész-újjászületésének” hangsúlyai következtében. Ez a bizonytalanság nem abszolútizálódott, tehát a nyitottság mindvégig megvolt, megvan, de elkedvetlenítő események erősen fékeztek protestáns körökben a lelkesedést és az aktivitást is. Erre csak egy konkrét példát mondok. Elég nagy publicitás mellett szerveztek egy cserkészhetévét a Balatonfelvidéki Szent Györgyhegyen, amelyen több száz öregcserkész jelent meg, és 130 cserkész tett fogadalmat. Az ünnepi szentmisét magyarországi és ausztriai főpapok celebrálták. Szóba sem került az ökumenicitás, hogy esetleg voltak, vannak, lehetnek, lehetnének protestáns cserkészek is, ráadásul pont abban az időben, amikor bizonyára protestáns körökben is fontolgatták a cserkészlet újjáépítését 1989 tavaszán. Nem akarom a példákat szaporítani, ezért azzal összegzem, hogy a cserkészlet újjáalakulásán nagy lendülettel, de talán nem egészen átgondoltan fáradozó cserkészek nem vették komolyan azt a tényt, hogy Magyarországon a protestantizmus elég nagy ahhoz, hogy nem bölcs dolog ignorálni, különösen is a cserkészletet illetően, de elég kicsi ahhoz, hogy ilyen helyzetekre nagyon érzékenyen reagáljon.

Persze ennél sokkal nagyobb baj volt az, hogy egy szűk protestáns mag és a nagyon is bő katolikus mag egész más kontextust képzelt a cserkészlet számára az 1980-as, 1990-es években. Hangadó és hiteles protestáns öregcserkészek egy csoportja úgy érezte, hogy az újraindulás őstípusa az 1946-os „ót és újat” egyaránt előhozó cserkészigyekezet. A vallást persze nem tagadták, de azt sem, hogy 1946 óta csak tovább szekularizálódott a kontextus, tehát számukra inkább az iskolák voltak a célpontok, mint a gyülekezetek. Létre is hozták az úgynevezett Magyar Cserkészcsapatok Szövetségét, amelynek nevében is benne van, hogy a helyi autonómiára épülő laza cserkészszövetséget képzeltek el. Ez bár összhangban van a protestáns gyülekezeti autonómia elvével, de nagyon kevés ahhoz, hogy a valamikori mélyen hívő evangéliumi cserkészek szimpatizáljanak vele. Az értelemszerűen nagyobb publicitást kapó katolikus törekvés őstípusa pedig a késő '30-as évek cserkészete volt, amelyből sokak számára kiveszett az ökumenicitás.

A történetnek – hála Istennek – nem itt lett vége, hanem ott, hogy voltak olyan protestánsok, akik nem nyugodtak bele, hogy pozitív szerepük a kezdetek kezdetén most egyszerűen beleveszzen a hallgatás és feledés homályába. Nem ijedtek meg a számukra idegen felekezeti dominanciától, de érezték, vallották a 20. század ökumenikus felismerését: nem arra tekintünk, ami szétválaszt, hanem arra, ami összeköt. És ezzel a gondolattal máris ott vagyunk az igazi origó-

nál, a Szilassy, Megyericsy, Papp és Karácsonyféle KIE/ICH-TÜSZ cserkésznetél. A 20. század elején ők már tudtak annyira evangéliumiak lenni, hogy abból egyetemes, keresztyén közös munka legyen. A 20. század végén pedig ennek az volt a központi üzenete sokunk számára, hogy most van igazán szükség a cserkészetben befelé is, és a cserkészetből kifelé is a Krisztusról való bizonyágtételre, a Megváltó Krisztus szuverenitásának megvallására, amelyet korábban így fejeztek ki: „Jézus Krisztus a cserkészetnek is Ura!” Itt fontosnak érzem megvallani, hogy a Magyarországi Református Egyház Zsinatának akkori elnöke, dr. Kocsis Elemér, debreceni püspök szívélyesen fogadta Somogyi Dezső Andrást, lánglelkű egykori pataki diákot, öregcserkészt, aki a Magyar Cserkészszövetség elnöki tanácsadójaként jelent meg nála. Az elnök-püspök támogatásáról biztosította a cserkészet általában, konkrétan pedig a cserkésztszövetet felküldte a missziói osztály akkori vezetőjéhez, e sorok írójához, aki az ifjúsági misszióért is felelős volt. Biztatta a cserkésztszövetet, hogy kérje az osztály támogató közreműködését a cserkészet református körökben való terjesztésének gyakorlati elindítására. Ezzel egy időben az osztályvezető a zsinat elnökétől megkapta munkakörének idevonatkozó kiterjesztését is. Így az 1990-es évek legelején már (újra) megalakult az ICHTHÜSZ és a Táborkereszt Közösség a Magyar Cserkészszövetségben belül. Szerénytelenül azt gondoljuk, talán mind a két oldalon, hogy a magyar cserkészet szervezeti egység-

gének megőrzése újra ezzel magyarázható, miközben a fent említett „alternatív szervezeti kezdeményezés” elsorvadt, az ott kiképzett vezetőket az MCSZ átvette, a csapatokat pedig integrálta. Az említett nehézségek persze nagyon konokok, de a pozitív tények is makacsok: a magyar reformátusok világtalálkozóihoz 1991-ben egy 1200 fős tábor csatlakozott Debrecenben, 1996-ban az erdélyi Alsócsernátonban és 2000-ben a felvidéki Gombaszögön szintén több száz cserkész. Mindhárom nagyon erős egyházi támogatással.

Mindkét, de főleg a protestáns lelkeségi közösség akkor tudná igazán betölteni a szerepét, ha a magyar cserkészet vezetői általában és a csapatparancsnokok, őrsvezetők konkrétan igazán odafigyelnének a rájuk bízottak felekezeti hovatartozására. Bár örvendetes elmondható, hogy vannak nagy létszámú, jól működő református, evangélikus vagy metodista csapatok egyházuk támogatásával, ugyanakkor a protestáns lelkeségi közösség igazi célja továbbra is az, hogy egyfajta hitbéli megerősítést adjon azoknak a protestánsoknak, akik kisebbségi helyzetben élnek cserkészetüket. Őket szeretnék felekezeti identitásukban támogatni, megerősíteni. Ezért kérünk szót – eddig nem sok sikerrel – a vezetőképzésben, ezért tartunk lelkigondozói napokat, ezért van rendszeres online kommunikációnk és nyomtatott sajtónk. Ugyanakkor mindezek csak akkor működnek, ha az illetékes parancsnok vagy/és őrsvezető megszólítja a csapatban a kisebbségi felekezeti cserkészt, kezébe

adja a megfelelő folyóiratot, elsegíti a hitének megfelelő cserkészrendezvényekre, és persze kinosan vigyáz arra, hogy semmilyen csapatprogramon a felekezete szerint kisebbségben élő cserkészt ne érje semmilyen diszkrimináció vagy hátrány. Nem kis feladat a felekezeti lelkeségi munka, de legalább ekkora feladat, hogy a lelkeségi közösségi munkát a cserkészeink és cserkésznetünk javára fordítsuk. Ez utóbbit mindig a pozícióban lévő többségi felekezeti cserkészvezető tudná, tudja jól megtenni.

A Magyar Cserkészszövetségben immáron több mint három évtizede működő úgynevezett ICHTHÜSZ Közösség továbbra is azt a vonalat képviseli, amely a 20. század első évtizedében a protestáns cserkészetnek olyan tekintélyt adott, amelyet már korábban említettünk a vérmezei tízéves évforduló kapcsán. Papp Gyulára hivatkozva G. Szabó Botond ezt így fogalmazza meg: „Az Ichthüs a keresztyén és nemzeti alapokon álló mozgalmon belül igen nyomtatókusan a vallás oldalára tette a hangsúlyt. A magyarság jövőjét csak mély vallási megújulástól remélte”.

Ma persze munkánk hasonló elismerésére sajnos nincs ok, de nincs szükség sem. Ugyanakkor – mint az ICHTHÜSZ Közösség „méltatlan bár, de hivatalos” vezetője – annak az örömmennek hangot adhatok, hogy a minősített krisztusi cserkészet célkitűzését a Táborkereszttel közös jelszóként írhatjuk immáron a zászlónkra. Ez akkor is így van, ha az úgynevezett „keresztény kurzusban” sokan kérdezték, hogy miért van



### Dunavarsányi kiscserkész őr

erre a minősítetten krisztusi cserkészetre szükség, és miért nem elég az egyszerű vallásosság. Úgy gondolom, hogy a jelen szekularizációjában ez a kérdés még fontosabb, bár nem biztos, hogy megfogalmazódik. Sajnos elértük az elvilágiasodásnak azt a fokát, amely a vallási formalizmust érintetlenül hagyja, de a spirituális mélységet minden erejével az élményszerűség felszínességével kívánja fölvaltani. Az pedig még sajnálatosabb, hogy ennek szószólói a magyar cserkészletben is fórumot kapnak, s talán nem is tudják, „mit cselekszenek”.

Tehát a protestáns ifjúsági és gyermekmisszió keretében továbbra is hiszünk a cserkészlet integráló erejében és a nemzeti függetlenség, hazaszeretet és magyar identitás iránti félévezredes hagyományos protestáns elkötelezettségünk cserkészies megélésében. Ilyen értelemben a protestáns egyházaknak és nem utolsósor-

ban az evangéliumnak nagyon is sok mondanivalója van a cserkészleten keresztül is a felnövekvő ifjúságnak. A magyar keresztyénység egyszer már megtalálta azt az intézményes formát a magyar cserkészletben, ahol felekezeti identitását és felekezeti akcentusait minden egyház cserkésze jó lélekkel megélhette.

A kontextus a jó textust nem változtatja meg, de a kontextusok nagyban befolyásolják a textus érvényesülését. Az elkötelezett protestáns a cserkészletben is az evangéliumot akarja hirdetni és hallani. A kontextus változott annyiban, hogy ma a hitnek egy bátrabb formáját igényli ez a vállalkozás, mint száztíz évvel ezelőtt. Viszont a kontextus nemcsak ránk, hanem Krisztusban testvéreinkre is hatással van, akiknek nagy része ugyanerre a bátorságra törekszik. S ha ez a folyamat végbemegy, akkor a jelszó, hogy „Jézus Krisztus a cserkés-

zetnek is Ura”, immáron az egész magyar cserkészletnek közös hitvallása lesz. József Attilával szólva: „ez a mi munkánk; és nem is kevés.”

Úgy gondolom, hogy a fentiek megerősítik Steinbach József püspöknek, a MEÖT elnökének bizonyágtételét, amely szerint a mindenkori magyar cserkészletben aktív protestánsok egyéni- és közösségeként élvezik egyházuk támogatását általában és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának támogatását konkrétan, amely erre a célra egy tematikus alapítványt is létrehozott.

Hiszük, hogy az a cserkészlet, amely tudatosan Urának vallja Jézus Krisztust, az időben nem elvész, hanem az örökkévalóságban beteljesedik. E hit mentén azt pedig munkálni kívánjuk, hogy az egész magyar cserkészlettel ez így legyen!

*Dr. Bóna Zoltán cst., cspk.*



*Az alábbi olvasói levél ugyan nem folyóiratunkhoz, hanem a Dunavarsányi Napló szerkesztőségéhez érkezett, mégis annak tartalma, de leginkább szellemisége miatt úgy vélem, helyén való itt közölnünk.*

*(A főszerk.)*

## ISTEN „KIKUTATHATATLAN” ÚTJAI

### *Egy elszármazott dunavarsányi levele a szerkesztőséghez*

**A**papír alapú Dunavarsányi Napló 2023. májusi számát érdekes módon Budapest Terézvárosban kaptam kezembe.

1977 és 1985 között bizony a Dunavarsányi Általános Iskola diákja voltam. Mi tagadás, mindvégig a pártállam hűséges kitarítottjaként és a talán nem túl dicső C osztály kis deákjaként. Azaz a történelemkönyvekben a II. Rákóczi Ferenc úttörőcsapat Győri Györgyné osztályfőnök vezetése alatt tevékenykedő Petőfi Sándor rajaként említett, s akkor úgy tűnt, hervadhatatlanul rózsás munkát végzett lelkes tanulójaként. Miközben a rendszer már halódó félben volt. Ám akkor még a mai Erkel Ferenc utcát – ahol apámmal, anyámmal és Zsolt öcsémmel laktunk – Ságvári Endréről nevezték el.

Állítólag a közigazgatásilag még nagyközség kisvarsányi templomában keresztelt meg római katolikus szertartás szerint Rabota – Kiss Sándor lelkész, vagy a szomszédos Taksonyról odahelyezett néhai hatvani plébános, Vági László atya. Általános iskolásként azonban még egyáltalán nem hívőként igyekeztem élni, csak a népi vallásosságot követtem, a locsolkodásokat meg a karácsonyi, illetve az azt megelőző ünnepkör görög katolikus körökből származó Mikulás ünnepségeit. Na, jó. Talán egy esztendőben az osztályunk

karácsonyi ünnepségén is betlehemeztünk. Ám abban az időszakban a templomkertben már beinduló beat-misékre is az öcsém, Zsolt járt helyettem, aki állítólag csecsemőkeresztésben sem részesült, vagyis kvázi pogánynak számított.

Évfolyamunk az ún. Kádár rendszer egyik utolsó védőbástyája volt, és a pártállamon belül a különféle, főként nemzeti és liberális „köröknek” köszönhető változásoknak már nem tudott, és néhány kivételtől eltekintve talán nem is akart ellenállni. A Naplóban említett, a közelmúltban elhunyt Faragó Károlyra ugyan nem emlékszem, ám a település nevében szereplő „Varsa” szó eredetének, talán épp Faragó személyével a háttérben, tizenévesen magam is utána jártam, és mai fejjel tudni vélem – bár meglehet, rosszul –, hogy honnan is származik a jelenleg már Magyarország városai közé számlált Dunavarsány elnevezése. Teológiát végzettként elmondhatom, hogy a Károli Gáspár-féle bibliafordításban a „varsa” összesen öt előfordulási helyen található, mind egyik Ezékiel próféta könyvében. Az eredeti héber nyelv tanulmányozásából kiderülően az itt leírtaknál több is megtudható ugyan, de helyszűke miatt elegendő talán csak annyi, hogy a fordítók két héber kifejezést ültettek át a korabeli magyar nyelvbe „varsa”-ként. A két szó értelmezéséből

adódóan megállapítható, hogy pl. a Wikipedián szereplő információtól némileg eltérően a „varsa”, mint halászó munkaeszköz, valamint a „varsány” töredék néptörzs neve között nem áll fenn kibékíthetetlen ellentét. A személy, a foglalkozás valamint a családnevek mindegyike származhat a fonási/kötési/horgolási eljárással készült halász szerszám nevéből.

Ezen túllépve azonban tény, hogy az 1990-es évek valóban mozgalmas évek voltak, ám nem csupán Dunavarsányban, hanem a világban zajló események, az Erdélyi – romániai – forradalom, a kelet-berlini menekültáradat és más események hatására országosan is. Vagyis hatalmas változások történtek mindenütt. Az osztályunkban „jól tanulók”, vagyis a jelenlegi rendszerben a „bukottnak” számítók 1985 végén elkerültek felsőbb iskolákba, így én is mehettem volna a csepeli vagy a haraszi gimibe, ám mégis egy budapesti szakközépbe adtam be a jelentkezésem. Miután a rendszerváltozás egyik első döntéseként az általános iskolában akkor négy évig kötelezően oktatott, és az oroszsal úgy, ahogy megismerkedett és a középosztályba igyekvő generációnk a fővárosi értelmiség vezetésével sikeresen hazaküldte az ideiglenesen itt állomásozó orosz katonákat, gondolom, egykori orosz tanárunknak, Süli Mihálynénak is megszünhette a jogviszonya.

A pedagógus – a szakma és a személy – ma már pótolhatatlan. Beindult a munkanélküliség, az országban is megjelentek azok a Nyugat-Berlinben egy kora őszi vénasszonyok nyarán tett látogatásunkkor észrevehető jelenségek, amelyeket lehet, hogy akkor meg se kellett volna szemlélnünk. De nem tagadjuk. Kíváncsiak voltunk. Önös érdekeinktől vezérelve mi utaztunk Berlinbe, és már Rostockból hazafelé vonatozva mi hoztuk be az országba a keletberlini áradatot, és vele a Nyugat, manapság úgy tűnik, szintén nem önzetlen „háláját”. Nem tudtuk, mit csinálunk. Ezekre a „mellékjelenségekre” a nyolc évfolyam alatt mi nem voltunk felkészítve. Ahogyan az egyéb iratok könyvének szerzője is kérde: „mit ért (meg) az ember az ő útjából?” A legtöbb ember bizony nem sokat. Ma ugyan kereszténynek tartom magam és nem pedig kommunisztának (vagy ún. állam-szocialistának), ám a folyamatok és a folyamatok mintha a visszájára fordultak volna. Hiába? Váltani tudni kell! Ám ahogy azt az újság lapjain láttam, a Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár belső kialakítása – bár feltehetőleg az épület azóta többször is fel lett újítva – megmaradt a réginék. Bizonyára a hátsó fertályban még mindig ott áll a könyvtár - akkori vezetője Vásárhelyi Emőke volt -, és a bejárati ajtón, valamint a folyosóról belépve balra ott a színpad, amely a talpaink alá egy pedagógusnap alkalmával a világot jelentő deszkákat adta. Az osztály legjobb matekosa az általam írgyelt Kiss István volt, az irodalomtanítónk Nagyszeginé Szadai Eszter, akinek fia – Iván – értesüléseim szerint később egy

osztálytársunkat, Dávid Gabit vette feleségül. Gabi bátyja a tetsitanárunk, Mekler László irányítása alatt működő Nautilus vízi-úttörő raj (ma csapat) – és nem cserkészraj – egyik vezetője volt. Közelgett tehát az egyik „pedagógus”-nap, és mivel a korábbi iskolai ünnepségeken versmondó fiúként természetesen másokkal együtt már többször is szerepeltem, Nagyszeginé kiváló ötletéből adódóan úgy adódott, hogy abban az évben egy színdarabot dolgoztunk fel. Ezeket azért merem megemlíteni, mert bár a Biblia egyértelműen állítja, hogy keresztény gondolkodásúként az ember „nem a láthatókra néz”, ám amennyiben a lapszámokban tudósított Országos Cigány Vers- és Prózamondó verseny szavalói „cigányok”, akkor minden bizonnyal kicsit talán magam is az vagyok. Az előadás darabjának címére ugyan nem emlékszem – talán egy Móricz novella lehetett, és az évkönyvekben megvan valahol –, de arra igen, hogy mint egy választási kismalacnak, visitanom kellett, miközben az akkor kitűnő tanuló osztálytársam pálcával a kezében magyarázta a bizonyítványom. Ugyanis a színpadi műben a Kiss Pityu volt a tanár, én meg a rosszcsont kisdíák. Felkészítőnk bízott benne, hogy a publikum, vagyis a tanítóink és a meghívott vendégek jól szórakoznak és mulatnak majd az előadásunkon. Alighanem úgy is történt. Magunkat adtuk. Részemről legalábbis, mivel akkor eléggé szerettem a feltűnést. Ma inkább a háttérben lennék, valahol eldugva tevékenykednék, de hát sajnos, vagy nem sajnos, a biztonságos világot velejárójaként ez már nem

lehetséges. Már minden be van kamerázva. Ez a mi érdekünk is. Ne lehessen senkit se megfeszíteni, mint anno annak idején a zsidók királyát, Jézust, vagy más módon elbánni vele, még ha cefetül gonosztevő és házasság- és társadalomellenes is lenne az illető. Mert hát ugye a Messiásra való hivatkozások eléggé nagy károkat okoztak a történelem során az emberiségnek. Ma már a zsidó származásúak egy része – akik természetesen ott se voltak – maga is bánja a „keresztre feszítést”, mások a Golgotha egész művét persze kizárólag a szír-görögökre, valamint a rómaiakra kenik.

Noha a település lakossága az eltelt közel négy évtized alatt kicserélődhetett, és az önkormányzati képviselő úr egykori iskolatársunknak csupán névkona, ezúton üdvözlöm dr. Kiss Istvánt. Üdvözlöm Mekler Laci bácsi lányát, valamint azokat, akik egyáltalán, még ha csupán egy keveset is, de megértenek abból, amit egyrészt a gondolkodásbeli, másrészt a generációs különbségek ellenére nehezen érthető nyelvüként, fentebb mégis igyekeztem érthetően fogalmazva leírni.

Köszönök mindenkinek mindent.

Isten áldja meg mind az iskolát, mind a művelődési házat, valamint Dunavarsány vezetőit!

*Üdvözlettel:*

*Oláh Sándor*, egy bizonyos értelemben még ma is gyermeknek számító egykori kisdíák, aki Jézus Krisztus egyházába főiskolai hallgatóként lett meghívva, diákként tért meg, és még ma is igyekszik tanulni.

---

# A REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG, A SOLI DEO GLORIA KÖZÖSSÉG ÉS A CSERKÉSZCSAPATUNK ESEMÉNY-NAPTÁRA ADVENTTŐL VIRÁGVASÁRNAPIG

Nov. 27. - Dec. 1.	18:00	Evangelizációs sorozat – Ref. templom
December 2.	15:00	Adventi koszorúkötés kézművességgel – SDG Köz. Ház.
December 3.	10:00	Advent első vasárnapja az úrvacsora megünneplésével – Ref. templom
December 6-24.		Cserkészbetlehemezés – városszerte
December 9.	16:00	Év végi cserkész-mulatság – SDG Köz. Ház.
December 10.	10:00	Advent második ünnepi vasárnapja – Ref. templom
	12:30	Betlehemi Láng cserkész-átvétele – Budapest
December 16.	07:00	Jótekonysági disznóvágás, csomagolás – SDG Köz. Ház.
	15:00	Karácsonyi gyermekünnepség – SDG Köz. Ház
December 17.	10:00	Advent harmadik ünnepi vasárnapja – Ref. templom
	17:00	Városi karácsony cserkész-szolgálat – Műv. Ház
December 18-23.	18:00	Ablak az Égre: nyitott templom, egyéni csendesség – Ref. templom
December 24.	08:30	Cserkészreggeli – SDG Köz. Ház
	10:00	Advent negyedik ünnepi vasárnapja – Ref. templom
	18:00	Szentesti áhítat – Ref. templom
December 25-26.	10:00	Karácsonyi istentisztelet az úrvacsora megünneplésével – Ref. templom
December 29.	18:00	Úrvacsorai előkészítő istentisztelet – Ref. templom
December 31.	10:00	Óvi hálaadó istentisztelet – Ref. templom
Január 1.	10:00	Újévi köszöntő istentisztelet az úrvacsora megünneplésével – Ref. templom
	11:30	Újévi köszöntő – SDG Köz. Ház
Január 6.	17:00	SDG Közösség közgyűlése, vacsora – SDG Köz. Ház
Január 14.	10:00	Istentisztelet, egyházközségi beszámoló, ünnepi ebéd – SDG Köz. Ház
Január 20.	19:00	Erdélyi bál – SDG Köz. Ház
Január 22-25.	18:00	Ökumenikus imaheti istentisztelet – Délegyháza/Dunavarsány templomaiban
Február 10.	19:00	Cserkészbál – SDG Köz. Ház
Február 11.	10:00	Házasság vasárnapja, házaspárok köszöntése/megáldása – Ref. templom
Február 12-16.	18:00	Böjti előkészítő istentisztelet – Ref. templom, SDG. Köz. Ház
Február 14.	18:00	Hamvazószerdai ökumenikus istentisztelet – SDG. Köz. Ház
Február 18.	10:00	Böjtfő vasárnapi istentisztelet az úrvacsora megünneplésével – Ref. templom
Február 21.	18:00	Böjti házi imaóra
Február 23.-24.		Protestáns cserkész közgyűlés – Budapest, Bi-Pi villa
Február 28.	18:00	Böjti házi imaóra
Március 6.	18:00	Böjti házi imaóra
Március 13.	18:00	Böjti házi imaóra
Március 15.	10:00	Nemzeti ünnepi istentisztelet – Ref. templom
Március 20.	18:00	Böjti házi imaóra
Március 24.	10:00	Virágvasárnapi ünnepi istentisztelet – Ref. templom

A Református Templomban minden vasárnap 10 órakor istentiszteletet tartunk  
s azzal egyidőben gyermek-istentiszteletet is.

A Soli Deo Gloria Közösségi Házban minden csütörtökön 7:30-kor 20 perces hétközi áhítatot tartunk.

A Soli Deo Gloria Közösségi Házban minden szerdán 18.00-kor bibliaórát tartunk.

*A fenti istentiszteletekre, rendezvényekre, programokra  
minden érdeklődőt nagy szeretettel várunk!*

További információk

a +36/30 287-0283-as telefonszámon, vagy a [drcsobolyoeszter@gmail.com](mailto:drcsobolyoeszter@gmail.com) e-mail címen  
vagy a [www.dunavarsanyireformatusok.hu](http://www.dunavarsanyireformatusok.hu) oldalon kaphatók.

A Soli Deo Gloria Közösségi Ház kolumbáriumára iránt érdeklődni  
a +36/20 914-3893-as valamint a +36/30 637-8170-es számon lehet.



Ez a lapszám a BETHLEN GÁBOR Alapítvány Zrt. támogatásával jelent meg.

## IMPRESSZUM

**SOLI DEO GLORIA** – evangéliumi, közéleti folyóirat. Ingyenes, időszaki kiadvány

**Kiadó:** SDG Közösség

**Főszerkesztő:** Dr. Szilvay Balázs

**Szerkesztőbizottság:** Csobolyó Katalin, Dr. Bóna Balázs, Dr. Kun László, Veres Enikő

**Készült:** az Ex-Kop Nyomdaipari Bt. gondozásában

**Példányszám:** 800

**Cikkek leadása:** folyamatosan, a [szilvay.balazs@freemail.hu](mailto:szilvay.balazs@freemail.hu) e-mail címen

**Honlap:** [www.dunavarsanyireformatusok.hu](http://www.dunavarsanyireformatusok.hu)

**Facebook:** Dunavarsányi Reformátusok